

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 18. decembra 2017. godine
Br. ref.: RK 1174/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI136/16

Podnosilac

Vllaznim Bytyqi

**Ocena ustavnosti presude Pml. br. 192/2016 Vrhovnog suda Kosova
od 3. oktobra 2016. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Vllaznim Bytyqi, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova [Pml. br. 192/2016] od 3. oktobra 2016. godine, za koju podnosilac zahteva nije naveo kada ju je primio.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova [Pml. br. 192/2016] od 3. oktobra 2016. godine, na osnovu koje podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena prava garantovana članom 36. [Pravo na privatnost], članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], članom 102. [Opšta načela sudskog sistema] i članom 142. [Nezavisne agencije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane], stavovi 1 i 7 Ustava, članu 22 [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 25. novembra 2016. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 14. decembra 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresu Caku-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Ivan Čukalović i Bekim Sejdiu.
7. Dana 20. decembra 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 18. oktobra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Na osnovu spisa predmeta rezultira da je podnosilac zahteva bio zaposlen u Fondu za osiguranje depozita Kosova na poziciji *“viši službenik za finansije”*.
10. Dana 4. decembra 2014. godine, Osnovno tužilaštvo u Prištini je podiglo optužnicu [PP. II. br. 6277/14] protiv podnosioca zahteva za krivično delo *“nedeklarisanje ili lažno deklarisanje imovine, prihoda, poklona, druge materijalne dobiti ili finansijskih obaveza”* iz člana 437 Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: KZK).
11. Dana 16. jula 2015. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom [P. br. 3009/14] proglasio podnosioca zahteva krivim i osudio novčanom kaznom i kaznom zatvora u vremenskom trajanju od 4 (četiri) meseca. Kazna zatvora se

neće izvršiti u roku od 1 (jedne) godine pod uslovom da optuženi, odnosno podnosilac zahteva, tokom ovog perioda ne izvrši neko drugi krivično delo. Osnovni sud u Prištini je utvrdio da je podnosilac zahteva u svojstvu višeg finansijskog službenika u Fondu za osiguranje depozita na Kosovu bio obavezan da prijavi imovinu na osnovu Zakona br. 04/L-050 o prijavljivanju, poreklu i kontroli imovine visokih javnih zvaničnika i prijavljivanju, poreklu i kontroli poklona za sve zvaničnike (u daljem tekstu: Zakon o prijavljivanju imovine).

12. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu na presudu [P. br. 3009/14] Osnovnog suda u Prištini od 16. jula 2015. godine, sa predlogom *“da Apelacioni sud u Prištini, nakon razmatranja pruženih argumenata i dokaza, donese pravilnu odluku”*.
13. Dana 18. februara 2016. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom [PA1. br. 1433/2015] odbio žalbu, kao neosnovanu, i potvrdio presudu Osnovnog suda [P. br. 3009/14], od 16. jula 2015. godine. Apelacioni sud je u svojoj presudi detaljno odgovorio na sve argumente podnosioca zahteva.
14. Podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti na presudu [PA1. br. 1433/2015] Apelacionog suda Kosova od 18. februara 2016. godine, sa predlogom da se ista poništi i predmet vrati na ponovno suđenje.
15. Dana 3. oktobra 2016. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom [Pml. br. 192/2016] odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti. U obrazloženju ove presude se, između ostalog, obrazlaže:

“[...] U zahtevu nema objašnjenja o tome koje su povrede procedure ili krivičnog zakona učinjene pobijanim presudama, već se samo pružaju na uvid dokumenti, koji po zahtevu, ukazuju na to da su sudovi doneli protivzakonite presude. U skladu sa odredbom člana 436. st. 1 ZKPK-a, prilikom odlučivanja o zahtevu za zaštitu zakonitosti, Vrhovni sud se ograničava samo na ispitivanje onih povreda zakona na koje se podnosilac zahteva poziva u svom zahtevu, a s obzirom da u konkretnom slučaju nije navedeno, niti obrazloženo koje su zakonske odredbe povređene, zahtev za zaštitu zakonitosti je neosnovan”.

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnosilac zahteva tvrdi da je Agencija protiv korupcije, obavezujući podnosioca zahteva da prijavi imovinu, povredila prava garantovana članom 36. [Pravo na privatnost], članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] i članom 142. [Nezavisne agencije] Ustava.
17. Što se tiče povrede člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava, podnosilac zahteva tvrdi da je *“Agencija za borbu protiv korupcije (ABPK) prekršila član 142. stav 1 do 3 Ustava (Nezavisne agencije) koji garantuje nezavisnost nezavisnih agencija osnovanih od strane Skupštine na osnovu relevantnih zakona koji regulišu njihovo osnivanje, funkcionisanje i njihova ovlašćenja”*.

18. Što se tiče povrede člana 36. [Pravo na privatnost] Ustava, podnosilac zahteva tvrdi da *“arbitrarna klasifikacija pozicije tehničkog eksperta od strane ABPK kao subjekta prijavljivanja nije u skladu sa članom 3. stav 1.1.11 Zakona br. 04/L-050 i predstavlja povredu ustavnog prava na privatnost koje garantuje slobodu građana i pravo na privatnost i zaštitu ličnih podataka, kada pojedinac ne podleže prijavljivanju kao što je definisano Zakonom”*.
19. Što se tiče povrede člana 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], podnosilac zahteva tvrdi da je *“veoma važno da ovo ustavno pravo bude posebno zaštićeno naročito kada se radi o pozicijama eksperata, i što je još važnije, kada su se mladi stručnjaci koji su diplomirali u inostranstvu vratili kako bi doprineli ekonomskom razvoju zemlje”*.
20. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da su mu odlukama redovnih sudova povređena prava garantovana članom 102. [Opšta načela sudskog sistema], ne pružajući nikakvo objašnjenje u vezi sa ovom posebnom tvrdnjom.
21. Podnosilac zahteva traži od Suda da ukine odluke redovnih sudova i naloži finansijsku naknadu za povredu prava na privatnost.

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
23. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane], stavovi 1 i 7 Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

24. Sud, takođe, razmatra da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti propisane Zakonom. U tom smislu, Sud se poziva na članove 48. [Tačnost podneska] i 49 [Rokovi], koji propisuju:

Član 48 **[Tačnost podneska]**

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 48
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

25. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud konstatuje da je podnosilac podneo zahtev kao pojedinac i u svojstvu ovlašćene strane, osporavajući akt javnog organa, odnosno presudu [Pml. br. 192/2016] Vrhovnog suda od 3. oktobra 2016. godine nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je takođe razjasnio prava i slobode za koje tvrdi da su povređene u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i zahtev je podneo u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
26. Međutim, Sud treba dalje da oceni da li su ispunjeni uslovi propisani u pravilu 36 Poslovnika.
27. Pravilo 36 [Kriterijum o prihvatljivosti] stavovi (1) (d) i (2) (b) i (d) Poslovnika, koji propisuju:
- “(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:
[...]*
- d) ako je zahtev *prima facie* opravdan ili nije očigledno neosnovan.
- (2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
[...]*
- b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili
[...]
- d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.
28. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je Agencija protiv korupcije, obavezujući ga da prijavi imovinu, povredila njegova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 36. [Pravo na privatnost], članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] i članom 142. [Nezavisne agencije] Ustava. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da su mu odlukama redovnih sudova povređena prava garantovana članom 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava.
29. Sud smatra da podnosilac zahteva zasniva svoje tvrdnje o povredi prava garantovanih članom 36. [Pravo na privatnost] i članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava tvrdeći da pogrešno tumačenje Zakona o prijavljivanju imovine od strane redovnih sudova rezultira arbitrarnim odlukama. Sud podseća da se ova tvrdnja odnosi na oblast zakonitosti i kao takva ne spada u jurisdikciju Ustavnog suda i kao posledica toga, ne može da se razmatra od strane Suda.

30. U tom smislu, Sud naglašava da nema zadatak da se bavi greškama u zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova (zakonitosti), osim i u meri u kojoj su te greške mogle povrediti prava i osnovne slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Sam Sud ne može oceniti zakon koji je doveo redovan sud dotle da usvoji jednu odluku umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi delovao kao sud „četvrtog stepena“ što bi rezultiralo u prevazilaženju granica postavljenim u njegovoj jurisdikciji. U stvari, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi: slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, ESLJP, br. 30544/96, 21. januara 1999. godine, stav 28 i slučaj: *Akdivar protiv Turske*, br. 2189/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65; i slučaj: KI70/11, podnosioci zahteva: *Faik Hima Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine, KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine, i KI32/16, podnosilac zahteva: Ibrahim Svarça, rešenje o neprihvatljivosti od 16. novembra 2016. godine, stav 38).
31. Sud smatra da zahtev podnosioca ne dokazuje da su redovni sudovi delovali proizvoljno ili nepravično. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnost tih sudova da ocene dokaze koja imaju na raspolaganju. Ustavni sud može samo da razmotriti da li su postupci u redovnim sudovima uopšteno sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje. (Vidi: slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima 10. jula 1991. godine; i slučaj: KI 32/16, podnosilac zahteva: Ibrahima Svarça, rešenje o neprihvatljivosti od 16. novembra 2016. godine, stav 39, i KI 88/16 podnosilac zahteva: *N.T.SH. „ELING“* od 26. januara 2017. godine, stav 30, kao i KI72/16, podnosilac zahteva: Kosovski ured osiguranja, rešenje o neprihvatljivosti od 16. novembra 2016. godine, stav 30).
32. Sud konstatuje da su, na osnovu činjenica iz ovog predmeta koje proizilaze iz predstavljenih dokumenata i žalbenih tvrdnji podnosioca zahteva, redovni sudovi dali detaljna i jasna obrazloženja za njihovo odlučivanje, uključujući i razloge na osnovu kojih je Vrhovni sud odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti presudom [Pml. br. 192/2016] od 3. oktobra 2016. godine, koju podnosilac zahteva osporava pred Sudom.
33. Vrhovni sud je svojom presudom obrazložio da podnosilac u zahtevu za zaštitu zakonitosti nije tvrdio da su osporene presude bile zahvaćene bitnim povredama odredaba krivičnog postupka, koka se utvrđuje zakonom već je tražio samo preispitivanje činjeničnog stanja. Shodno tome, nakon razmatranja tvrdnji podnosioca zahteva, Vrhovni sud je utvrdio „da se ograničava samo na ispitivanje onih povreda zakona na koje se podnosilac zahteva poziva u svom zahtevu, a s obzirom da u konkretnom slučaju nije navedeno, niti obrazloženo koje su zakonske odredbe povređene, zahtev za zaštitu zakonitosti je neosnovan“.
34. Pored toga, Sud u nastavku primećuje da su Osnovni sud presudom [P. br. 3009/14] od 16. jula 2015. godine i Apelacioni sud presudom [PA1. br. 1433/2015] od 18. februara 2016. godine, sveobuhvatno razmotrili pitanje

tumačenja Zakona o prijavljivanju imovine i dali detaljna obrazloženja za sve tvrdnje podnosioca zahteva koje su pokrenute pred njima.

35. Što se tiče tvrdnji podnosioca pokrenutim u svom zahtevu, Sud se takođe poziva na presudu [PA1. br. 1433/2015] od 18. februara 2016. godine Apelacionog suda koji je, između ostalog, obrazložio:

“[...] činjenično stanje je pravilno i potpuno utvrđeno, i u tom smislu nijedna činjenica nije ostala pod sumnjom, kako se neopravdano navodi u žalbi optuženog [...] Prvostepeni sud je na sudskom pretresu izveo dokaze saslušanjem svedoka [...] u svojstvu višeg finansijskog službenika pri Fondu osiguranja depozita na Kosovu (rukovodi finansijama), na osnovu Zakona br. 04/L-050 o prijavljivanju, poreklu i kontroli imovine visokih javnih zvaničnika i prijavljivanju, poreklu i kontroli poklona za sve zvaničnike, uprkos tome što je bio dužan da prijavi imovinu, prihode, poklone, drugu materijalnu korist ili finansijske obaveze u roku od 01.03.2014. do 31.03.2014. godine, odnosno u vremenskom roku za redovno prijavljivanje imovine prema listi visokih zvaničnika FODK-a, sa umišljajem i svestan posledica neprijavljivanja, nije izvršio ovu obavezu”.

36. Shodno tome, Sud zaključuje da su sve argumente podnosioca zahteva, važne za rešenje spora, redovni sudovi razmotrili, da su materijalni i pravni razlozi za odluke koje podnosilac osporava detaljno predstavljeni i da su na osnovu onoga što je gore navedeno postupci pred redovnim sudovima uopšteno bili pravični.
37. Sud, takođe, ističe da samo pominjanje relevantnih članova Ustava, tvrdeći da su oni povređeni bez pružanja daljih objašnjenja o tome kako je došlo do tih povreda, nije dovoljno da se pokrene potkrepljena tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosilac zahteva treba da obezbedi obrazloženu tvrdnju i uverljiv argument. (Vidi: slučaj Ustavnog suda KI 136/14, *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).
38. Sud posebno podseća na činjenicu da podnosilac u svom zahtevu nije pružio relevantne argumente kojima bi se opravdale njegove tvrdnje da je na bilo koji način došlo do povreda ustavnih prava na koje se poziva, osim što je nezadovoljan ishodom postupka. (Vidi: slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, presuda ESLJP od 26. jula 2005. godine).
39. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja ne daje mu za pravo da pokrene argumentovan zahtev o ustavnim povredama za koje on tvrdi da su učinjene od strane redovnih sudova. (Vidi: slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine; vidi: slučaj KI 32/16, podnosilac zahteva: *Ibrahim Svarça*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. novembra 2016. godine, stav 44 i KI 88/16 podnosilac zahteva: *N.T.SH. "ELING"* od 26. januara 2017. godine, stav 33).
40. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o povredi člana 102. [Opšta načela sudskog sistema] i člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava, Sud podseća da je opšti princip da članovi Ustava koji direktno ne regulišu ljudska prava i slobode nemaju nezavisan efekat, pošto njihov efekat važi samo za “uživanje

prava i sloboda” koja se garantuju odredbama Poglavlja II i III Ustava. Shodno tome, ovi članovi samostalno ne mogu da se primenjuju ukoliko činjenice o kojima je reč ne ulaze u područje delovanja jedne ili više tih odredbi članova Ustava koji se tiču *“uživanja ljudskih prava i sloboda”* (vidi: *inter alia*, *E.B. protiv Francuske [VV]*, stav 47, presuda od 22. januara 2008. godine; *Vallianatos i drugi protiv Grčke*, stav 72, presuda ESLJP od 7. septembra 2013. godine; vidi: i KI 67/16, podnosilac zahteva: *Lumturije Voca*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. januara 2017. godine, stav 128)

41. Kao zaključak, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio dokazima svoje tvrdnje o povredi osnovnih ljudskih prava i sloboda koje su garantovane Ustavom, jer argumenti koje je izneo ni na jedan način ne ukazuju na to da su mu redovni sudovi uskratili pravo garantovano Ustavom kao što to on tvrdi.
42. Dakle, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilima 36 (1) (d) i 36 (2) (b) i (d) Poslovnika.

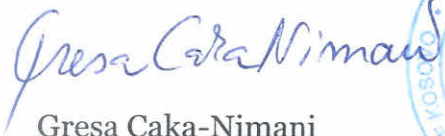
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113. Ustava, članom 48. Zakona i pravilo 36 (1) d) i (2) b) i (d) Poslovnika, na sednici održanoj 18. oktobra 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

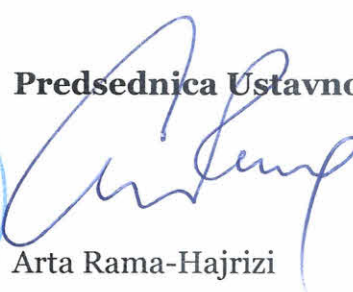
- I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi